

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvon ja hintakaton vaikutusten arviointia

Palvelusetelin arvon määrittelyn pohjana on käytetty kunnallisen päiväkotitoiminnan kolme vuotta täyttäneiden lasten kustannuksia ja palvelutuotelaskentaa. Palvelusetelin arvon määrittelyssä on otettu huomioon, että yksityisen palveluntuottajan hallinnolliset kustannukset ovat hieman alhaisemmat kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Palvelusetelin arvon määrittelyssä vähennettiin osa hallinnon, kehittämissyksikön ja lautakunnan kustannuksista, joita ei ole yksityisellä palveluntuottajalla vastaavasti kuin kunnallisella toimijalla. Palvelusetelin arvoksi esitetään 870 euroa/kk.

Laskennassa on lisäksi otettu huomioon alle 3-vuotiaiden lasten osalta asetuksen mukainen korkeampi henkilöstömitoitus. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa alle 3-vuotiaiden päiväkotitoiminnan yksikkökustannus on kertoimeltaan noin 1,39 korkeampi kuin 3 vuotta täyttäneiden yksikkökustannus. Palvelusetelin arvon alle 3-vuotiaiden kertoimeksi ehdotetaan käytettäväksi 1,45 jolloin arvioidaan, että yksityisen palveluntuottajan henkilöstömenojen osuus kokonaiskustannuksista on hiukan korkeampi kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatustarpeeseen perustuviksi kertoimiksi esitetään kerrointa 1,00 yli 25 tunnin viikoittaiseen varhaiskasvatukseen, kerrointa 0,60 enintään 25 tunnin viikoittaiseen varhaiskasvatukseen ja kerrointa 0,50 esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen.

Hintakatolla tarkoitetaan kunnan asettamaa ylärajaa sille, minkä hinnan palveluntuottaja voi periä palvelusta. Hintakatoksi esitetään 40 euroa. Perheen maksettavaksi tulisi tuolloin palveluntuottajan hinnoittelusta riippuen 0 - 40 euroa perheen tuloihin perustuvan kunnallisen varhaiskasvatuksen maksua noudattavan maksun lisäksi. Esitys perustuu arvioon siitä, että mikäli hintakatto olisi tätä korkeampi tai sitä ei asettaisi ollenkaan, pienituloisten perheiden mahdollisuus valita palvelusetelillä toimiva yksityinen palveluntuottaja vaarantuisi.

Yksityisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtoina palveluseteli (hintakatto 0-40 euroa), yksityisen hoidon tuki ja siihen liittyvät kuntalisät, ostopalveluista luovutaan vaiheittain

Kuvaus: Otetaan käyttöön palveluseteli yksityisessä päiväkodissa tapahtuvaan varhaiskasvatukseen. Palvelusetelin arvoksi esitetään 870 euroa ja hintakatoksi 40 euroa. Yksityisen hoidon tuen lakisääteisten osien lisäksi käytössä on edelleen Espoon kuntalisät. Ostopalveluista luovutaan asteittain kokonaan.

Vaikutukset lapsiin ja perheisiin	Vaikutukset palveluntuottajille	Vaikutukset Espoon kaupungille
<ul style="list-style-type: none"> • palvelusetelivarhaiskasvatuksen kustannukset perheille samat tai lähes samat kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa • kaikkien perheiden valintamahdollisuudet eri järjestämisuotojen välillä paranevat • edelleen osalle perheistä voi olla vaikea hahmottaa yksityisen hoidon tuen ja palvelusetelin välinen ero • perheet tarvitsevat helpon tavan palvelusetelin ja yksityisen varhaiskasvatuspaikan hakemiseen • perheet tarvitsevat helposti saatavat tiedot eri palveluntuottajien asiakasmaksuista	<ul style="list-style-type: none"> • osa yksityisen hoidon tuen palveluntuottajista ryhtyy palvelusetelituottajiksi • osa yksityisen hoidon tuen palveluntuottajista jatkaa yksityisen hoidon tuella • ostopalvelujen palveluntuottajat siirtyvät joko palveluseteli- tai yksityisen hoidon tuen palveluntuottajiksi, osa voi lopettaa toiminnan • palvelusetelituottajiksi ryhtyvät saavat asiakkaita helpommin, tulot varmemmat ja tasaisemmat • 0-40 euron hintakaton puitteissa on mahdollisuus toteuttaa erilaisia kustannuksiin vaikuttavia painotuksia • palvelusetelituottajat eivät voi määritellä asiakasmaksuja yli hintakaton eivätkä valita asiakkaitaan, jolloin erityisesti alussa taloudellinen epävarmuus lisääntyy • palveluntuottajat tarvitsevat selkeän palvelusetelituottajaksi hakeutumisen prosessin sekä selkeän palvelusetelin laskutusprosessin	<ul style="list-style-type: none"> • kaupungilla paremmat mahdollisuudet ohjata perheitä yksityiseen varhaiskasvatukseen • palveluseteli helpottaa painetta kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ja vähentää omia investointitarpeita • palvelusetelin käyttöönotosta syntyy lisäkustannuksia • palveluverkosta poistunee joitakin pieniä ostopalveluyksiköitä, mutta kokonaisuutena varhaiskasvatuksen palveluverkko on nykyistä tasaisemmin käytössä • lisähenkilöstöä tarvitaan palvelusetelin hallintointiin ja lasten kasvun ja oppimisen tukeen • kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa yksityisen palveluntuottajan asiakasmaksuihin ja palvelujen sisältöön paranevat palvelusetelisääntökirjan ja hintakaton myötä • kaupungin on huolehdittava asiakkaiden ja palvelusetelituottajien tiedottamisen selkeydestä sekä hakemis- ja laskutusprosessien sujuvuudesta

Palveluseteli (ei hintakattoa), yksityisen hoidon tuki ja siihen liittyvät kuntalisät käytössä, ostopalveluista luovutaan vaiheittain

Kuvaus: Otetaan käyttöön palveluseteli yksityisessä päiväkodissa tapahtuvaan varhaiskasvatukseen. Palvelusetelin arvoksi esitetään 870 euroa. Hintakattoa ei aseteta, jolloin palveluntuottajat voivat hinnoitella varhaiskasvatustalunsa haluamallaan tavalla.

Vaikutukset lapsiin ja perheisiin	Vaikutukset palveluntuottajille	Vaikutukset Espoon kaupungille
<ul style="list-style-type: none"> • palvelusetelivarhaiskasvatuksen kustannukset perheille ovat sidoksissa siihen, mikä on kaupungin maksaman palvelusetelin arvon ja palveluntuottajan perimän maksun välinen erotus • mitä suurempi erotus on kunnallisen varhaiskasvatuksen maksuun, sitä todennäköisemmin perhe valitsee kunnallisen varhaiskasvatuksen • hinnoittelu vaikuttaa erityisesti pienituloisten perheiden mahdollisuuteen valita yksityinen varhaiskasvatus • ostopalveluista pääosa lapsista siirtyy kunnalliseen ja pienempi osa palvelusetelillä tuotettuun varhaiskasvatukseen • osa lapsista voi siirtyä yksityisen hoidon tuelta palveluseteliyksiköihin, mikäli yksikön painotus ja asiakasmaksu pysyvät vastaavina • palvelusetelivarhaiskasvatuksen hinnoitteluun voi tulla kysynnän ja tarjonnan vaihtelusta johtuen alueellisia eroja, jolloin korkean kysynnän alueilla palvelujen käyttömahdollisuus voi eriarvoistua korkeampien maksujen vuoksi • edelleen perheiden voi olla vaikea hahmottaa yksityisen hoidon tuen ja palvelusetelin välinen ero asiakkaan kannalta • perheet tarvitsevat helpon tavan palvelusetelin ja yksityisen varhaiskasvatuspaikan hakemiseen • perheet tarvitsevat helposti saatavat tiedot eri palveluntuottajien asiakasmaksuista	<ul style="list-style-type: none"> • pääosa yksityisen hoidon tuen palveluntuottajista ryhtyy palvelusetelituottajiksi • pieni osa yksityisen hoidon tuen palveluntuottajista jatkaa yksityisen hoidon tuella • osa ostopalvelujen palveluntuottajista siirtyy palvelusetelituottajiksi, osa voi lopettaa toiminnan • palvelusetelituottajiksi siirtyvät voivat saada asiakkaita helpommin, tulot varmemmat ja tasaisemmat • yksityisten palveluntuottajien välinen kilpailu asiakkaita palvelujen hinnoittelulla lisääntyy • palvelusetelituottajat eivät voi määrittellä palvelusetelin arvoa, mutta voivat laskuttaa lisähintaa asiakkailta haluamallaan tavalla • palveluntuottajat tarvitsevat selkeän palvelusetelituottajaksi hakeutumisen prosessin sekä selkeän palvelusetelin laskutusprosessin	<ul style="list-style-type: none"> • kaupungin mahdollisuudet ohjata perheitä yksityiseen varhaiskasvatukseen lisääntyvät vain rajallisesti, jolloin paine kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ei välttämättä helpotu • palvelusetelin käyttöönotosta syntyy lisäkustannuksia • palveluverkon suunnittelu haastavampaa, jos palvelusetelivarhaiskasvatuksen asiakashinnoittelu poikkeaa merkittävästi kaupungin hinnoittelusta • lisähenkilöstöä tarvitaan palvelusetelin hallintointiin ja kasvun ja oppimisen tukeen • kaupungin vastuulla on huolehtia asiakkaiden ja palvelusetelituottajien tiedottamisen selkeydestä sekä hakemis- ja laskutusprosessien sujuvuudesta